

Előfizetési árak:
 Egész évre 10.— forint
 Félévre 5.— „
 Negyedévre 2.50 „
 Egy hónapra 1.— „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábolos polt soronként 5 krajnár adómértéknek.

Mi lesz ebből?

Debreczen, nov. 11.

(D.) Meglehetnek szorulva Bécsben. Már mikor a kormány tagjai is ahoz a fogáshoz menekülnek, hogy saját védelmük ügyében a magyar kormány támadásához folyamodjanak? Akkor szűk lehet ott a porta nagyon. Nem csitítani a magyarok haladására irigy lajtántuliak ellenszenvét, hanem oda állni a kiabálók közé? Az aztán annyit jelent a szó szoros értelmében, hogy: uszni az árral.

Még eddig az volt szokásban a birodalom két felének két kormánya közt, hogy az esetben, ha a parlamenti tagok a másik félről kiméletlenül beszélgettek, a kormány tagjai, diplomáciai, jó szomszédi és illembeli kötelességüknek tartották védelmükbe venni a megtámadott felet és visszautasítani a támadást, mig ime *Bilinsky* ur nem azt tartja ma már szükségesnek, hogy a magyar kormányt a méltánytalan támadásokkal szemben védelmezze, hanem, hogy ő maga is a támadók közé álljon s támadása által annyicska népszerűségre tegyen szert, hogy önmagát valahogy fentarthassa.

Rosz jel! Nagyon rossz jel! Még Machiavelli szerint is nagyon rossz jel, aki pedig önfentartási célból nagyon sokat megenged a kormányoknak, de az olyan fajta

önfentartást, hogy a kormány maga alatt vágja a fát, öngyilkosságnak nevezi. A gyengeségét elárulni, a szenvedélyeket nem csilapítani, de azoknak hizelegni? A legveszedelmesebb manőver. És ha *Bilinsky* ur azt hiszi, hogy ezzel a szenvedélyeket megnyerte s a magyar kormány ellen fordulva saját mentségükre a villámhárítót felfedezte? Tapasztalni fogja, hogy épp ezen villámhárító következtében fog beléjük ütni a tüzes istennyila.

Ezzel a támadással oly álláspontra helyezkedett, melyről, ha visszatér a körülötte bömbölő oroszánok megeszik, ha pedig támadását folytatni fogja, a magyarok miniszterelnöke eszi meg. Egy *Kálnoky* és *Agliardi* után *Bilinsky* ur még csak nem is kemény falat.

Annyi azonban tagadhatlan, hogy a szituáció érdekes. Hogy hova fejlődik, sejteni lehet, de tudni nem. Minden valószínűség szerint a *Rajxrát* fölösztásával fog befejezést nyerni, noha állhat elő váratlan fordulat amit előre nem láthat be földi ember, ezen váratlan fordulat nélkül azonban menthetlen a kormány is, a *rajxrát* is, annyira rajta vannak a lejtőn mind a ketten, hogy onnan visszaterniök bajos.

Azt is jó lenne előre tudni, vajjon a delegációk sorsa mi lesz

és hogy egyáltalában össze fognak-e ülni a delegációk s nem mennek-e hajba ha összeütnék? Szóval, hogy a *rajxrát* mai elemeivel zöldágra vergődhesünk, elhinni bajos.

Könnyen lehet ebből egy fordulópont az egész birodalomra nézve, ahol a magyarok kerekednek felül és a lajtántuliak kerülnek alul, de ha bár három évszázad utáni türes szenvedésünkre nézve nagy elégtétel lenne nekünk: nem kívánjuk. Nem akarunk fölül kerekedni, nem akarjuk őket magunk alatt látni, mint ők láttak minket, nem akarnók helyzetüket kizsákmányolni, mint ők kizsákmányolták a miénket. Nem akarunk lenni ellenségek, nem akarunk lenni irigyeltek de irigyek se. Megakarunk lenni egymás mellett békével, nem félve attól, hogy ők saját életerejüket kifejtik, de ne féljenek a mi erő kifejtésünktől ők se. Könnyű volt nekik akkor lenni elsőeknek mikor a mi kezünk és lábunk meg volt kötve, ámde most lássuk, hány zsákkal telik! A tér szabad, legyen az a verseny is, haladjunk békességgel a magunk utján.

— **Országgyűlés.** Az országgyűlés mindkét Háza ülést tartott tegnap. A képviselőházban rövid formális ülés volt, melyen *Kossuth Ferencz* az osztrák 14. §. tárgyában interpellációt intézett a miniszterelnökhöz, ki a választ későbbre

TÁRGZA.

Puck.

— Amerikai történet. —
 Közli: **Drumár.**
 (Folytatás.)

Felkiáltásom a fenevadat láthatóan megdöbbenetete, de nem hozta ki sodrából.

A mellette levő asztalkát óvatosan magához huzta s az azon heverő szivarok egyikét idomtalan szájába dugván, egy mozdulattal engem is felhívott, hogy gyujtsak rá.

Remegve fogadtam el a meghívást. Szemeimet a viláért sem emeltem volna fel, jól tudva, hogy ha tekintetem még egyszer a szörnyetegével találkozna, okvetlen neki rohanok az ablaknak, nem törődve azzal, hogy az tizennyolez méternyi magasságban emelkedik a járda felett.

A jó cubai dohány füstölgetése közben partnerem nyakon csilpte az egyik fehér sakkparasztot s egy lépést tett vele előre. Kényszerítve voltam a fekete oldalon hasonlót cselekedni. A fenevad minden gondolkodás nélkül nyult a ló után s a paraszt helyére ugratta. Volt annyi lélekjelenlétem, hogy hasonlót cselekedjem. Most egy másik paraszt mozdult ki a fehér asztalon, nyomban kö-

vetve gépies mozdulatom által. Négy-öt huzás után a majom rucireozott. Ezt már nem tehettem utánna, mert réműletben a királynő oldalán kezdtem meg a bontást. A majom tehát előnyben volt én pedig kezdtem kétségbe esni, mert akár én, akár a majom fogja megnyerni a játszmát, reám nézve jó kimenetel nem lehet a dolognak. Mondom gépiesen tettem a huzásokat s ime, egyszer csak azon veszem magamat észre, hogy matot adtam a gorillának.

A gorilla sokáig nézte, nagy figyelemmel a helyzetet, azután duzzadt ajkait mintha nevetésre huzta volna szét — eltorzította és hang nélkül huzta ki fiókját, melyből egy darab tiz dolláros bankjegyet kihazván, azt nekem nyujtotta.

Eddig még csak hagyján — elmékedém gondolatban — de mi lesz akkor, ha az én szeretetreméltó partnerem találja a játszmát megnyerni. Miből fogok én neki tiz dollárokat fizetni? — mert a majom előkészületeket tett a további játszáshoz. Így játszottunk öt játszmát, melyek közül hármát a gorilla nyert meg.

Nagy zavarban voltam, hogy azt a bizonyos „hozom“-ot mikép adjam az én gavallérom tudtára, midőn valamennyi teremből a villamos jelzőnek élénk esengése hangzott fel.

A gorilla összeseperte a figurákat s a fiókba rejté azokat. Azután felkelt, karját egész bizalmasan az enyémbe ölté s megindult velem a ternek hosszu során át az utolsóból emelkedő esiga lépcsőn a harmadik emeletre.

Itt mindjárt a második teremben megállapodtunk. E helyiség hosszan elnyúló négyszöget képezett, melynek közepén egy aránylag kis asztal helyezkedett el, míg a falakat hollandi mesterek festményei díszíték, minden sarokban egy-egy gazdagon berendezett pohár-szék állván.

Ezek egyikéből a majom nagy gyorsasággal felterített, még pedig nem kis örömmre, három személyre. Végre tehát szerencsém lesz a ház valódi urához, ha ugyan az nem lesz e fenevadnak természetes hitvese.

Ekkor a gorilla egy machagoni fából díszesen épített ételsülyesztőhöz lépett s abból kezdte kiszedegetni az ételeket. Hideg-sült, kaivár és hat libatojás került ily módon asztalunkra, melyhez a madeira penészes üvege csatlakozott. Várakozással tekintettem az ajtóra, honnét a harmadik vacsorálandót vártam, de a majom minden habozás nélkül helyet foglalt az asztalnál és teljes étvágygyal kezdte szüresölgetni a tojások nyers tartalmát.

En már beletörődtem sorsomba s

halasztotta. A főrendiház a delegáció főrendi tagjait választotta meg és két megüresedett bizottsági tagságot töltött be. Tóth Vilmos bemutatott néhány leíratot, többek között Hettyey pécsi püspök kinevezését és bejelentette, hogy ő felsége különös megelégedéssel vette tudomásul a főrendek főiratát a tiz szoborra vonatkozó legfelsőbb elhatározásáért. Az ezután megejtett választások eredménye a következő volt:

I. Rendes tagok: Apponyi Lajos gróf, Bohus Zsigmond báró, Brankovics György érsekpatriárka, Gáll József, Harkányi Frigyes báró, Keglevich István gróf, Lukács Antal, Nikolics Fedor báró, Pallavicini Ede őrgróf, Rudnyánszky József báró, Samassa József egri érsek, Szapáry Géza gróf kir. főudvarmester, Szapáry Gyula gróf, Széchényi Imre gróf (ifj.), Sztáray Nep. János gróf, Vay Béla báró, ifj. Wodianer Albert báró, Zichy Ágost gróf, Kussevics Szvetozár, horvát-szlavon-dalmát-országi főrendi képviselő, Esterházy Miklós Mór gróf.

II. Póttagok: Firezák Gyula püspök, Bánffy György gróf kir. főajtónálló mester, Laszkáry Gyula, Uray Kálmán báró, Széchényi Beatalan gróf, Keglevich Oszkár gróf horvát-szlavon-dalmátországi főrendi képviselő.

Az igazoló bizottságba: Jókai Mór, a mentelmi bizottságba: Gyulai Pál választottak meg.

A főrendek — Esterházy Miklós Mór kivételével mind 59—59 szavazatot kaptak, csak Esterházy kapott 54-et. A néppárti gróf az idősb Zichy Nándor grófit helyettesíti a delegációban.

A miniszterelnök Bécsben. Bánffy Dezső báró miniszterelnök Bilinszki osztrák pénzügyminiszter dolgában tegnap délután Bécsbe utazott.

Magyar törvények Fiumében. A Fiumében 1898. január elsején életbelépő törvényekről három tervezet készült. Az egyik a *közigazgatási bíróságról* szóló 1896. XXV. törvényzikk életbeléptetéséről intézkedik. Ez magában foglalja az alaptörvényeket. A második a *közigazgatási bíróság törvényének végrehajtásáról* szól. A harmadik végre a *közigazgatási bizottság életbeléptetéséről* intézkedik.

mondhatom, a gorilla értelmes viselkedése félelmemet immár eloszlatta s nem törődve tovább az ételek eredetével, mohón fogtam az étkezéshez. A gorilla felülmulhatatlan ügyességgel dugaszolta ki a palackot s rövid vacsora után a lángoló nemes borhoz nem hiányzott az illatos szivar sem.

A vacsora elmult anélkül, hogy a rejtélyes harmadikat láthattam volna. Az evőeszközök és asztalkendők ép oly hirtelen tűntek el a sülyesztőben, illetve pohárszékben, a mint az asztalra kerültek. A majom látható figyelemmel leste mozdulataimat, én pedig türelmesen eregettem levegőbe a pompás haiti-i dohány kékfüstjét.

E pillanatban az orgona édes akkordjai ismét felhangzottak. A lány zsongás első ütemeinél a gorilla hirtelen felugrott és eltávozott. Részben kíváncsiság által ösztönözöttem, részben pedig azt remélve, hogy a hang után indulva, végre találkozni fogok egy emberi lényvel — én is kísiettem az ebédől. Tisztán kivethetem, hogy az orgona a negyedik emeleten szól, de bár minden termet és folyosót végig jártam, sehol sem akadtam azon lépcsőzetre, mely a negyedik emeletre vezetett volna. De mégis. Amint egyik ajtót kinyitok, ott áll előttem az

A katolikus autonómiai kongresszus mai megnyitó ülésében a kongresszus tiszti karát fogják megválasztani. A kar értesülésünk szerint a következőkből fog állani: Elnök: *Vaszary* Kolos hercegprímás, világi elnök: *Szapáry* Gyula gróf, jegyzők: dr. *Gieswein* Sándor (egyházi), *Günther* Antal dr. és *Mócsy* Antal. Háznagy: Szapáry István gróf.

Az osztrák küzdelem. Az osztrák parlament tegnap ismét ülésezett és ezen ülésnek is az a félre nem ismerhető célja, hogy obstrukciós beszédekkel addig nyulják el, hogy a költségvetési bizottság az nap a kiegyezési provizóriummal ne foglalkozhassék. Bécs városa tegnap már *tüntetések* színhelye is volt. A diákok rendezték. Elhangzott olyan jelszó, melyet jó ideje kiejteni sem mertek a császárvárosban. *Le Luegger!* a harezki kiáltás és a hadüzenet szól a keresztyén szociálistáknak is.

Magyar nevek.

Debrecen, november 11.

(—ó—) Minden társadalmi jellegű és ezélu mozgalomnak leghathatósabb emeltyüje — a példa, mert a legkönnyebben talál hívőkre és követőkre. Ezért tulajdonunk nagy jelentőséget annak a ténynek, hogy a székesfőváros ujonnan megválasztott polgármestere közvetlenül hivatalba lépése előtt idegen hangzású nevét magyar névvel cserélte föl s ezt az új nevet vitte a diszes állásba, amelyre őt polgártársai bizalma érdemei elismerésül emelte; — mert azt hisszük, hogy ez a példa, a példaadó egyéniség tekintélyénél, valamint amaz általános lelkesedésnél fogva, amelylyel azt a közvélemény fogadta, nagyon alkalmas lesz arra, hogy a névmagyarosítás nemzeti ügyének bizonyos lendületet adjon.

Ezt a lendületet pediglen előmozdítani mi is kötelességünknek tartjuk. A nemzeti érzés és öntudat emelése szempontjából semmit sem szabad kiesinyelni. Ne mondja tehát senki sem azt, hogy a

székesfőváros polgármestere régi idegen hangzású nevével ép oly jó hazafi volt s maradt volna, mint ezután lesz. Ez áll ugyan, de éppen nem dönti meg a mi álláspontunk helyességét, a mely arra irányul, hogy a nemzeti érzésnek és öntudatnak mindenütt, minden téren, tehát külsőségekben is kifejezésre kell jutnia.

A külsőségek között pedig a név, a melyet viselünk, kétségtelenül nagyon is fontos jelentőségű. Bármennyire is tért hódítson a magyar nemzeti érzés és öntudat, annak mindig esorbái maradnak az idegen nevek. A mai magyarságnak alkotó elemeit nagy részben azok a polgártársaink is képezik, akiknek ősei idegen országokból vándoroltak be, de itt új hazát lelvén, családjaik teljesen akklimatizálódtak és a magyar hazának hasznos és megbízható támaszaivá lettek. Mily anakronizmus tehát ma már a sok idegen hangzású név, amely idegennek tüntet föl sok embert, aki pedig testestül-lelkestül magyar.

Az idegen neveket valóban nem tekinthetjük egyébbnek, mint elavult történelmi emlékeknek, amelyet a mai változott viszonyoknak megfelelően restaurálni, megújítani kell.

Nem tekinthetjük tehát egyébbnek, mint bizonyos — hogy úgy mondjuk — egyéni gyöngeségnek és hiúságnak azt a felfogást, amely az idegen hangzású nevekhez ragaszkodik és a nevek megmagyarosítását perhorreszkálja, avagy jelentőségében kiesinyli. De viszont annál inkább megbecsülendőnek tartjuk azt a felfogást, amely elavult előítéleteken túl téve magát a kor szellemével lépést tartva nevének kellő összhangba hozza érzületével.

A budapesti új polgármester névmagyarosítása — különösen úgy, amint megtörtént — valósággal hazafias tüntető példa, s mi azt hisszük, hogy az egyéniség sulyánál s tekintélyénél valamint az eset feltűnő voltánál fogva egyuttal követésre találó példa is legyen!

emeletre vezető lépcső, csak hogy nem sokat értem vele, mert a hetedik lépcsőfoknál a lépcsőház egész szélességében és magasságában be volt falazva.

Már kezdtem unni a folytonos meglepetéseket és egy csepp kedvet sem éreztem arra, hogy a Chlornatri Street 37. számú ház bizonyosan bolond tulajdonosának ezer különczködéseire magyarázatot keresek, ami előre láthatólag amugy is hiába való erőlködés lett volna.

Nemsokára elhallgatott az orgona lassu melódiája s ekkor a majom ismét mellettem termett. Gyámkodó mozdulattal nyult ismét hónom alá s levezetett az első emeletre, melynek egyik helyiségében időközben langyos fürdőt készített számára.

Megvallom e tulságos figyelem kezdettaggasztani, különösen ha a dolgoknak előttem még mindig rejtélyes voltára gondoltam, de most már nem volt vissza lépés, s különben is, a szerep mely nekem e esodálatos házban jutott éppen nem volt terhesnek mondható s ennél fogva teljes kényelemmel ereszkedtem a gyönyörű fürdőszoba márványmedencéjébe, bár e kényelemem nem kis részét szívesen elengedtem volna, ha a kimenettel tisztában lehettem volna.

A langyos fürdő jótékonyan elgyen-

gített, a mi csak egygyel több ok volt arra, hogy a jövő titkával ne törődjem s már is kezdtem azon feltevésnek jogot adni, hogy a bőkezű adakozó ezt a házat sundam-bundam a nyakamba varrta s én itt már joggal rendelkezhetem.

Egész önbizalommal léptem ki tehát a fürdőhelyiségből s csak természetesnek találtam, hogy az én hű gorillám ez uttál is kalauzolásomra sietett.

Most a lépcsőházbéli imitált őserdőbe vezetett, még pedig egyenesen az indián wig-wamhoz, hol aztán eleresztette karomat, mintegy jelezve azt, hogy a tigrisbörkerevet lesz fekvőhelyem, ő maga pedig felkuszott a legközelebbi magnoliafa törzsébe s eltűnt annak sűrű ernyőzetében.

En végig nyújtózkodtam a szokatlan, de egyáltalán nem kényelmetlen fekvő helyen s még mi előtt gondolatban átismételhettem volna, eme est meglepetésekben gazdag és csodaszerű eseményeit, meplepelt az álom, e minden tündérek közt a legáldottabb,

II.

A színes üvegtetőn keresztül beszűrődő reggeli napsugár szívárványos köröket hintett a tigrisbőr fekete sávjaira midőn felébredtem.

A tegnapi est még mindig magya-

A Hortobágy rendezéséhez.

Debreczen, november 10.

A *birtok* szó alatt — mint előadott — a Jászkun hármaskörületben csak földbirtokot értettek és a ház, porta, kert, szőlő, egész a telek könyvek behozataláig minden osztály és törvényes kérdésnél állandóan és kivétel nélkül *ingóság*nak tekintették, soha senki ezt nem kifogásolta; és tagosítási vagy arányosítási kulcsul minden eljárásnál kizárólag a földbirtok és kinek-kinek az eljárás kori földbirtoka alkalmaztatott, a ház, a kert, porta és szőlő tulajdon fel sem említett s azok után mi jog sem volt formálható a közösen hagyott területekre s azok redemtionális birtokok nem lévén, velük redemtió összekötve nem volt. A ki házzal s szőlővel birt és külső vagy tőkebirtoka nem volt, a Redemtor vagy birtokosnak nem tekintették s a szőlő után terragium fizetésre volt kötelezve.

A redemtiótól fogva közös vagyon a külbirtokok nagy tőke földek járulékat képezte s a járuléknak a tőke föld volt a kulcsa mindig, habár 1745-től 1840-ig írott törvényben ez letéve nincs is, de ennek hiányát a szokásnak s gyakorlatnak kell teljes törvényerővel pótolnia, a minthogy a kerületeknek 1824-ben tartott közgyűlése a redemtióval egyidejű s azóta folyvást fennálló és törvénynyelvált alkotmányos rendtartásnak ezt nyilván ki is jelentette.

A közöshasznok — helyesebben a közös birtok használata gyakorlásának redemtion alapuló rendét — 1848 előtt a redemálás óta egyszer támadták meg és pedig Papp László és társai félegyházi lakosok.

A kiküldött bizottság által 1842. márczius 23-án beadott jelentés alapján közgyűlésileg kimondatott, hogy folyamodók kérelme alaptalan, mivel aki tőke birtokát eladta, eladta vele a közhasználatra hagyott földekhez és pusztákhoz való járulékos jogait is ezen határozat 524. szám alatt kelt nádori rendelet által is helyben hagyatott és minden jászkun községet kötelező alapszabálynak kimondatott.

A redemtió és az ingatlan vagyon egységes dolgot képeztek s míg e két dolog jogi egysége meg nem szűnt a régi osztályu redemtionális földek vételénél e földdel együtt ment a kompetens redemtió

is minden járulékaival, még ha a szerződésben a redemtió eladás tárgyául ki sem volt tüntetve. A jogegység megszüntése óta azonban szorosan a szerződés határoz a felett, hogy föld van e csupán vagy redemtió, vagy járulékaival vagy pedig mindkettő eladva.

A Redemálásakor a község belterülete és házai (territorium) együttesen vétettek fel redemtió alá, azonban a belterület, ház, udvar, kert, a redemtió fizetésekor elkülönítve ki nem tüntetett, hanem a kinek volt háza, udvara, kertje s befizetett pd. 100 frtot a váltásba, ez által a belterületet is, valamint a váltás összeg után járó külbirtokokat is megváltotta.

A kinek csak háza, szőlője, földje külön-külön vagy együttesen van, de redemtió összege nincs; az a közbirtokos ságnak — gyakorlat szerint — tagja sem lehet. Redemtióval nem bíró lakosnak a közös hasznokból vagy közlegelőből tulajdoni czímmel soha semmi nem osztott ki.

Az ötvenes években a félegyházi földbirtokosok között a redemtió alapján felosztott a Ferenczszállási pusztá, akker törként, hogy a hzz és szőlőtulajdonosok azon igénynyel léptek fel, hogy a pusztából, mint közösen hagyott területből, nekik szintén hasítottassék ki egy rész; de ezen igényükkel minden közgazgatási és bírói fórumok által elutasították.

A kisújszállási — ugynevezett territoriális — perben 1858-ban a felperesként szerepelt redemtionnak nem bíró lakosok elutasították; azonban ugyanők új pert indítván, keresetük egyrésze megíteltetett.

A karczagi birtokosok ellen is indított ilyen per, melyben, mint fent előadatott, a legtöbb ítélőszék 1882-ben az eddigi gyakorlattól eltérőleg azt mondták ki, hogy „arányosítási kulcsul szolgál kinek-kinek jelenlegi kül- és belbirtoka váltásának mennyisége.”

A laczháziak 1860. év után követelték, hogy azokból, mivel megyés helyeken adtak ház után bizonyos földet, nekik is adassék; azonban e kéréstől elűtettek.

Az 1836. XII. tcz. szerint nemesi birtokoknál az intravillanum (régii házhely, nemesi udvartelek) arányosítási kulcsul szolgál, de nem szolgált az soha Jászkunoknál, mert ha ott is intravilla-

num adtak volna valami külsőséget, ugyanúgy is, mint a nemeseknél, különbséget kellett volna tenni az 1., 2., 3. s több házhelynek elfogadott intravillanum között, mert a jászkunoknál is volt redemtionkor két-háromezer négyszög ölnyi porta, de volt 200 öles is.

Az arányosságot szabályozó 1836. XII. tcz. az 1840. évi XXX. tcz. által a jászkun kerületekre is kiterjesztetvén, a házhelyekről udvartelekéről említés se tétetik, hanem a jászkun birtok természetével s szerzési alapjával egyezőleg a 3. §. szerint a tagosítás kulcsul szolgál kinek-kinek az arányosítás és összesítés idejében levő birtoka, helyesen külső földbirtoka váltásának mennyisége vagyis külbirtok redemtiója.

A jászkun statutum megerősítést nyert az 1840. XXX. törvényezikben, mely ma is földosztási kérdésekben az anyagi jogot képezi, habár az eljárási illetékesség újabb időben megváltozott.

A törvények ily rendelkezése megvédte a redemtionusok kezdetől fogva fennálló jogait, a hitellek könyvekben, ott ahol még közlegelők vannak, ezek a redemtionális közbirtokosság kizáró sajátjainak vétettek fel s ez ellen senki fel nem szólalt.

Az 1876. évi XXXIII. tcz. által a jászkun kerületek önálló törvényhatósági állása megszüntetett s e törvény II-ik fejezete szerint a jászkun kerületi közös vagyonok s pénztárak 1878. december 9-én létrejött egység útján a három kerület között felosztott, de a redemtionból eredő magánjogi viszonyok sértetlen állapotban hagyattak.

A *birtok viszony a mai iudicatura szerint* Balogh János és társai majsai belbirtokosoknak a majsai közbirtokosság mint redemtion földbirtokosok ellen indított perben 1886-ban az első bírsóság felépéreseket a közbirtokosság közös javai és haszonvételeire arányosítás behozatala s aránykulcsul kinek-kinek mostani bel- és külbirtoka váltásának mennyisége megállapítása iránti kereseteivel elutasította. Elutasította pedig a Jászkun történelmi fejlődés nyomán keletkezett százados gyakorlat s törvényerejű százados szokás alapján a mely szerint belsőséget senki külön váltásot nem fizetett.

A kir. ítélőtábla eze első bírói ítéletet megváltoztatta, felperesek keresetének helyt adott s aránykulcsul kinek-kinek mostani bel- és külbirtoka váltásának mennyiségét mondta ki s indoka szerint a redemtió tárgyát az összes terrenumok képezik.

A legfőbb ítélőszék 108/1886 urb. számú ítéletével a másodbírói ítéletet helyben hagyta indokain felül azért is, mert azon 4000 frt, mely a Jászkun kerületek egyes területeinek felbecslése alkalmával Majsai territoriáriumának becsértékéül megállapított egyedül a belső telkek és szőlők váltásának nem tekintendő ugyan, mivel a Jundi Liber szerint egyes redemtionok a váltásot egyenként nem kivétel útján, hanem erejükhez képest önként elvállalt összegekkel és nem is a territoriáriumra és egyes pusztákra elkülönített összegekben, hanem az egész megváltott területre nézve egy összegben fizették be: ennél fogva az, hogy a belsőségek és szőlők után váltás nem fizetett volna — bebizonyítható nem lévén — ugyanezek váltásainak az aránykulcsba felvétele a másodbírsóság által helyesen lett elrendelve.

Ezen ítélet alapján tehát a Jászkun-ság százados gyakorlata s törvény erejű százados szokása eltöröltetett — a közös javak (közlegelő stb.) összehasonlító becsléssel osztályoztatott s mérettek fel s aránykulcsul kinek-kinek jelenlegi bel- és külbirtoka váltásának mennyisége vétett s az 1836. XII. t.-cz. illetőleg az 1840. XXX. t.-cz. által szabályzott eljárás alkalmaztatott.

R.

rázatnélküli eseményei hirtelen eszembe ötlöttek s most a napfény igaz világitása mellett sokkal bosszantóbb színezetben jelentkeztek a józan ész ítélkezése előtt, mint tegnap a villany fény hazug ragyogásánál. Sietve öltözködtem fel s ime első mozdulatomra már ott volt az én hű társam a majom.

Miként tegnap, úgy ma is elvezetett a reggelihez, mely ezuttal részemre thea és hidegsültből társam részére hámozatlan banán gyümölcsből és öt megkopasztott verébből állott. Most is vártuk a harmadikat, de a részére kitöltött thea már hidegülni kezdett midőn az végre megjelent.

A gorilla ugatásszerű nyihogása jelezte jövetelét. Már a harmadik teremben láttam öt közeledni, mert az ajtók egy vonalban feküdtek s mohón figyeltem meg lépéseit, mert ezekből szoktam me-riteni ítéletemet az illető felől.

A közeledő egy 55-60 év közötti rokonszenves egyén volt, kit az élet viharjai sűrűbben és jelentékeny nyomokat hagyó erővel látszottak megviselni, mert aránylag elég ruganyos léptei dacára felsőteste erősen előre hajolt s arcának mély barázdái után sokkal magasabb életkort tételeztünk volna fel róla, mint

a minőket ifjan maradt lelkierőtől sugárzó szemei elárultak.

A gorilla hat öles ugrásokkal sietett az érkező elé, de nem kevésbé örültem én, és bizonyára teljesen őszinték valának azon szavaim, melyekkel az érkező elé két kezemet kinyújtám! Isten hozta önt uram. Szülőföldemnek harmincz esztendeig nem látott kikötőjét nem üdvözöltem nagyobb örömmel viszont, mint a minő örömmel üdvözölöm önt!

Az érkező szokatlan melegséggel szorítá meg nyújtott kezemet s komoly, kimértsége által ünnepélyesnek is mondható hangon felelt:

En is üdvözölöm önt uram! bizonyára sok rendkívüli dolgot tapasztalt házamban, még pedig látszólagos távol létem alatt. De ennek így kellett történie. Ha képes volt ön e rendkívüliességeket legalább részben is megszokni, akkor komolyan tárgyalhatunk, feltéve, hogy eredeti szándékát az itt tapasztalt jelenségek nem másították meg s ez esetben kérem osztatlan figyelmét, mert a mit önnel közölnöm kell, annak minden mondata több rendkívüliességet tartalmaz, mint a mennyit ön egész itt léte alatt tapasztalt.

(Folyt. köv.)

Az idegenek.

— Presbiteri közgyűlés. —

Debreczen, november 11.

Ugyanabban a teremben, ahonnan eddig számtalan alkalommal hivatkoztak százados történelmi multban mélyen gyökerező hagyományos „testvéries jó viszony“-ra, — tegnap mintha megfejtettek volna a hajdankor ma is megmegújuló emlékeiről és behunyták szemüket némely tekintetes és nagyságos urak a jelennek is kézzel fogható tényei előtt.

A mult vasárnapról elhalasztott presbiteri közgyűlést tegnap tartották meg, de a gyülekezet vénei, a kiknek érdemes személyében azért szokott pedig összpontosulni a közbizalom, mivelhogy ők az egyház dolgainak előbbre vitelében a legbuzgóbbaknak tartatnak, — tegnap is hétköznapi esekély számmal gyűlének egybe tanácskozásra. De a kevesek között is akadtak olyanok, akik minden tartózkodás nélkül azt a szokatlan jelszót boesátották ki ajkukon, hogy Debreczen város teljesen idegen az egyházra nézve s e téves felfogásuk arra a következtetésre vezette őket, hogy az egyház autonómiáját sérti a belügyminiszternek azon kívánsága, mely az egyház kezelése alá legfelsőbb királyi engedéllyel boesátott prot. árvatartó alap számadási kivonatait a városi tanács utján kívánja fölterjesztetni a kormányhoz. Ez a felfogás egy szavazattöbbséggel ha nem is teljes, de fél-győzelmet aratott, amennyiben küldöttséget biztak meg az alapító levél vonatkozó szakaszának a többség izlése szerint való módosítása végett.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

A kettős elnöki széklet előbb Kiss Áron püspök, majd Kiss Albert lelkész és Simonffy Imre főgondnok foglalták el. Legfontosabb tárgya volt a gyűlésnek a prot. árvatartó-alap alapító oklevele, melynek szövegét a város és a két prot. egyház kiküldöttéi a belügyminiszter kívánságai értelmében újból átdolgozták. Az alapító levél azon pontját, mely a számadási kivonatoknak a legtöbb felügyeleti jog gyakorlása végett a városi tanács utján rendeli minden év végén a belügyminiszterhez felterjesztetni, Nagy Zsigmond és Szinay Gyula megtámadták azért, mert a városi tanács a presbiteriumra nézve idegen és az autonómiába ütközik az a rendelkezés, hogy az egyház idegen hatóság utján érintkezék szintén idegen felsőbb hatósággal. Somogyi Pál, Osvárlh Ferencz, kik az ellenkezőt vitatták, Puky Gyula s mások felszólalásai után 9 szóval 8 ellen küldöttségnek adták ki az alapító levelet, oly megbizással, hogy derítse fel: mi jogalapja van annak, hogy a számadási kivonatokot a belügyminiszterhez és pedig a városi tanács közvetítésével kell felterjesztetni? E küldöttség tagjai Puky Gyula elnökle mellett: Szikszay Gyula, Szikszay Szabó László és dr. Nagy Zsigmond.

Jóó István társai felebbezését azon közgyűlési határozat ellen, mely a főiskola jogi, theolgiai és tanító képezdei tanári karaitól elvette a presbiteriumban való képviseltetési jogát, — felterjesztik ugyan az egyházmegyéhez, indokolás kíséretében, de egyuttal felterjesztik Kovács József ügyész régebbi, eddig az ő kívánságára visszatartott fellebbezésével együtt, melyet 3 évvel ezelőtt az említett

tanári karok képviseltetése ellen nyújtott be.

A Vecsey—Bruckner szarvastéri templom alapulajdonához tartozó majorsági földekről a város töröltetvén a kisajátítási jogot, a közgyűlés felhatalmazta a gazdasági bizottságot, hogy 15000 □ öl területű s telek osztásra különösen alkalmas föld parcellázását készítse elő. A tárgynál Stahl Géza felszólalt s figyelmébe ajánlta a presbiteriumnak azt, hogy a szomszédságban építendő laktanya területét, bár a városnak nem lenne rá szüksége, a lejtmerített országot színvonalánál magasabb fekvésű Vecsey—Bruckner féle majorsági földről töltheteti fel a város ami csak előnyére válnék az egyház házhelyekül kiosztandó birtokának. A város főmérnöke által presbiteri minőségben tett jóindulatu ajánlatot nem állhatta meg szó nélkül Szikszai Szabó László s olyan forma kívánsággal állott elő, hogy a tanács, ha ilyen módon akarja eszközölni a tér egyengetést, írjon át hivatalos alakban ez iránt a presbiteriumhoz. A közgyűlés nem ilyen ridegen gondolkozott. Stahl Géza jóakaratu felszólalását, melyért köszönettel tartozott, a gazdasági bizottság figyelmébe ajánlja a parcellázás előkészítésével.

Szell István kántor kérelmét a régi díjlevél visszaállításáért illetőleg fizetés emelésért nem teljesítik. Az erdődi egyháznak 25, a török-becei egyháznak 5 frt segélyt szavaztak meg.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, nov. 11. Bánffy Deszö báró tegnap délután Bécsbe utazott, ahol ugy látszik most fog eldőlni, hogy Bilinszky sajtósága, és a törvénynyel mindenestre ellenkező beszédjének mik lesznek a következményei; mert hogy lesznek következményei (még pedig nagyon valószínűen Bilinszky bukása) ez szinte magától értetődik.

A gyulai mandátum.

Békés-Gyula, nov. 11. A szabadelvű párt még nem állapodott meg a jelöltjében, de emlegetik Szapáry Gyula, Széchenyi Antal grófokat. Bartha Miklóst ma kiáltja ki az ellenzék jelöltjének. Megjegyzendő, hogy a függetlenségi körhöz érkezett egy névtelen levél, melyben az illető 100,000 frtot ajánlott föl az esetre, ha Barthát megválasztják; de kijelenti, hogy ha Barthát jelölik képviselőnek, akkor kész magát megnevezni. Az ajánlatot senki sem veszi komolyan. A hirt azonban terjesztik, s azt hiszik, hogy a b. gyulai közönségre, mely hihetetlenül vágyódik a főgymnasium után ez a kortesfogás mégis lesz valaminő hatással.

A vidéki hirlapírók az operaházban.

Budapest, nov. 11. A vidéki hirlapírók szövetsége tudvalevőleg Perczel belügyminisztertől támogatást és engedélyt kért arra, hogy a vidéki hirlapírók nyugdíjgyűlése javára az operaházban egy jótékony czélú előadást rendezhessenek. Mint értesülünk a belügyminiszter ezt az engedélyt megadta és erről a folyamodókat Kulinyi Zsigmond (Szeged) utján értesítette, még pedig azzal a hozzáadással, hogy ebben az évben nem, de a jövő év elején, az az 1898-ban, de még az idei

évadban átengedi a vidéki hirlapírók jótékony czéljaira egy estére az operaházat. (Most már csak az a kérdés, hogy a vidéki hirlapírók maguk rendeznek-e ott előadást, ami roppant költséggel, sok bajjal és némi kockázattal jár, vagy pedig rábizzák az operaházra, amely esetben kevesebb a költség, esetleg a jövedelem is kisebb, de egyáltalán nem jár kockázattal.)

A szocialisták és az esküdtszék.

Budapest, nov. 11. A szocialistákat nagyon elkeserítette, hogy az esküdtszék rendszerint lesújtó verdiktet hoz ügyekben. A szocialisták most elhatározták, hogy kijátszák az esküdtszékletet. Ezt úgy vélik elérni, hogy minden olyan cikk alá, mely esetleg sajtóbíróság elé kerülhetne, nem egy, hanem ötven szocialista nevet fogják írni, akik valamenyien elvállalják azért a felelőséget. A vádlottak mindegyike azonfelül védőügyvédet hoz magával és így egy ilyen tárgyalás — a szocialisták szerint — több hétig is eltarthat.

Az újvidéki színház.

Újvidék, nov. 11. A helybeli szerb színház a közönség részvétlensége következtében a bukás szélén áll. A színház tagjainak felét az igazgatóság már elboesátani volt kénytelen.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gőnczy-egyesület „Ötthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapiokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapiokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartatnak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárafeleknek felvilágosításokat ad hétköznapiokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

— Ipartestület alakulása. Boczkó Sámuel r. főkapitány, az ipartestület alakítása érdekében a következő felhívást intézi Debreczen város összes iparosaihoz:

A városunkbeli képesített ipart üző iparosok részéről kérelem intéztetvén a rendőrfőkapitánysághoz, mint iparhatósághoz, ipartestület alakítása iránt, az ezen kérelmet aláírók száma és az összes iparosok névjegyzékének egybevetése után kitünt, hogy az ipartestület megalakulásához az 1884-dik évi XVII. t.-cz. 122-dik §-a által előírt kétharmad többség meg van. Ennélfogva az 1884-dik évi XVII. t.-cz. végrehajtási rendelete 45-dik §-a alapján fölhivom a városunkban lakó, képesített ipart üző összes iparosokat, hogy a megalakítandó ipartestület alapszabályainak megállapítása végett 1897.

évi november hó 14-én, vasárnap, délelőtt 10 órakor a városháza nagytanácstermében megtartandó közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Kelt Debreczen sz. kir. város rendőrfőkapitánysága, mint iparhatóságtól 1897. évi november hó 6-án Boczkó Sámuel s. k. rendőrfőkapitány, mint I-ső fokú iparhatóság.

— **Személyi hír.** Gr. Degenfeld József főispán ma este szatmármegyei birtokára utazik.

— **Az állandó népnevelésügyi bizottság gyűlése.** Debreczen sz. kir. város állandó népnevelésügyi bizottsága tegnap ülést tartott Roncsik Lajos culturtanácsnok elnöklete alatt. Megjelentek: Joó István középiskolai felügyelő, Mitrovics Gyula ev. ref. lelkész iskolaszéki elnök, Harmath Gergely reálisk. tanár, Kuthi Zsigmond izr. iskolai igazgató, Káposztás Imre, Dávid Mihály ev. ref. tanítók és Polczner Árpád kath. tanító. Tárgy: a tanyai iskolák felállítására. Elnök az ülés jegyzőkönyvének vezetésére — jegyző távollétében Kuthi Zsigmondot kérvén fel, előadja, hogy a miniszterium utasította a várost, miszerint 15 községi iskolát állítson fel, amennyiben Debreczen külsőségeiben és a belterületben sok az iskolába nem járó tankötelesek száma. Ebből kifolyólag a tanács megbizta elnöklő tanácsnokot, hogy tegyen javaslatot arra nézve, mely pusztákon legégetőbb szükség az iskola felállítására. Elnöklő tanácsnok erre a kir. tanfelügyelővel (Bötvös K. Lajossal) értekezett és így találta személyes tapasztalata alapján, hogy az Ebesen és a Bánkon első sorban kell iskola mivel e két pusztán 300-nál több a tanköteles gyermek. Kéri az állandó népnevelésügyi bizottságot, szóljon e tárgyhoz. Joó István eme két tanyai iskola felállításával nem látja az ügyet rendezve. Állítsa össze az elnök a tanyai tankötelesek névsorát topografice és akkor szólhatnak a tárgyhöz. Harmath Gergely esatlakozik Joó István javaslatához. — Mitrovics Gyula szerint egy a belterületen, mint a külsőségekben hiányzó iskolák felállítását sürgeti. 1500-nál több csak az ev. ref. iskolakötelesek száma, a kik iskolába nem járnak. Kuthi Zsigmond nem barátja a félrendsabályoknak. Valahára meg kell oldani ezt a kérdést. Debreczen ne várja, hogy a kormány figyelmeztesse, utasítsa legszentebb kötelességének teljesítésére, hanem állítsa fel a hiányzó iskolákat egy a város belterületében, mint a tanyákon: esatlakozik Mitrovics indítványához. Elnök összegyűzően a véleményeket kimondja határozatilag, hogy egy a belterületen, mint a külsőségeken iskolába nem járó tankötelesek teljes jegyzéke összeállíttatni és legközelebb a bizottságnak bemutatassék; elvben kimondván azt is, hogy első sorban is a pusztákon aztán a város belterületén állíttassanak fel a hiányzó iskolák. Végre felkéri a városi tanácsot arra nézve, hogy a kerületi orvosok közegészségi szempontból inspiciálják az iskolákat.

— **A tanári körből.** A debreczeni tanári kör f. hó 13-án, szombaton délután 5 órakor tartja a kollegium kis tanácstermében az ideai alakuló gyűlését, melyre a kör t. tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— **Debreczeni önkéntesek Szegeden.** A 39. gyalogezred önkénteseit, akik az idén esekély létszámuk miatt nem kaphattak itthon iskolát s e miatt Aradra vezényeltettek, még sem az aradi önkéntesi iskolában fogják tanítani, hanem a 8 heti kiképzés befejeztével Szegedre mennek iskolába. Az önkéntesi év tudvalóval 8 heti újonczkiképzéssel kezdődik, mely október és november hónapokban

tart. Ezt az önkéntesek rendszeresen a saját ezredüknél szokták nyerni, de a debreczeni fiukat azért vitték már október 1-én Aradra, hogy ugyis ott lesznek iskolában s hogy a gyakorlati és elméleti kiképzés összhangban legyen. Ámde Aradon az ottani 33. ezrednél 40 önkéntes levén, már az ottani iskolának ez untig elég s a 15 debreczenivel együtt oly nagy szám, hogy e mellett a tanítás sikere lenne kockázttalva. Most tehát, midőn ezt belátták, a temesvári hadtestparancsokság parancsot adott ki, hogy december 1-én Szegedre kell menniök iskolába, ahol nem oly nagy a létszám, mint Aradon s ahol könnyebben helyet tudnak adni a 15 debreczeni önkéntesnek. Mindenesetre különös, hogy ezt már októberben nem gondolták meg az intéző felsőbb katonai hatóságnál, mert már akkor tudni lehetett az egyes ezredek önkénteseinek számát s most már annak sincs semmi értelme, hogy a 8 heti kiképzést nem nyerhették önkénteseink saját ezredüknél, — ha a kiképzés után ugyis megint más helyre viszik őket.

— **Dohánybevéltés.** A magyar királyi dohányjövődék igazgatósága az 1897. évben termelt dohányok bevéltására kiküldött bizottságok működésének tartamát s a bevéltási határidőket már megállapította:

Debreczenben decz. 13-tól febr. 20-ig. Dorogon decz. 13-tól febr. 28-ig. Nagy-Létán jan. 3-tól febr. 28-ig. Érmihályfalván január 3-tól febr. 28-ig. Nyiregyházán decz. 13-tól szintén febr. 28-ig lesz a dohánybevéltés.

— **Egy öreg pap halála.** Az Ur szőlőjének több mint félszázados munkában megöszült, kifáradt öreg hű munkása dőlt ki az élők sorából ma. Dabasi Papp Sámuel a balmaz ujjvárosi magyar ev. ref. egyház nyugalomba vonult aggyastyán lelkésze ma hirtelen meghalt H.-Szoboszlón 86 éves korában. A megboldogult édesatyja volt Papp Lajos hajdumegyei árvaszéki ülnöknek s tagja volt a megyei törvényhatósági bizottságnak. Holttestét Szoboszlóról Ujjvárosra szállítják és ott temetik el az ő hivei körében, akiknek két ember élten keresztül hirdette az Isten igéit.

— **Hymen.** Bernát Jenő vállalkozó szép és művelt leányával Irén kisasszonnyal f. hó 14-én vasárnap d. u. 3 órakor esküszik örök hűséget a várad-utczai izr. templomban Kun Jenő.

— **Értesítés az izr. hitközség tagjaihoz.** A debreczeni izr. hitközség 700 frtos kölcsön kötvényeinek tervszerinti első kisorsolása 1897. évi november hó 14-én, vasárnap d. e. 10 órakor Paksy Imre kir. közjegyző ur közbejöttével a hitk. várad-utczai tanácstermében megtartatik s erre az érdeklődők ez uton is meghivatnak. Debreczen, 1897. nov. hó 11. A debreczeni izr. hitközség előjárósága.

— **Az ezredéves kiállítás oklevelei és érmei elkészültek.** Az időleges kiállításoknál és a mezőgazdasági s erdészet-vadászati csoportokban megítelt okleveleket és érmeiket, összesen 2663 darabot, már átküldte a kereskedelmi miniszter szétosztás végett a földművelési miniszternek. A szétküldés nem lesz könnyű munka, de azért a tél folyamán remélhetőleg minden kintuntetett megkapja a maga oklevelét vagy érmét. Az érmei és oklevelek már megérkeztek a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához, mely talán még 6 hónapban ünnepélyesen osztja ki azokat.

— **KÖHÉ és vegetariánus.** Különös vendég mutatkozott be ma szerkesztőségünkben: Kósa Lajos „hazánk nagy költője és vegetariánus” s arra kért bennünket, hogy adjuk tudtára minden jó lelkeknek az ő Debreczenben való tartózkodását, mely idő alatt 20 kr. belépti díj mellett ma estétől kezdve költői és szavalati előadásokat tart a Bika szálló 27. sz. szobájában. A költő ur az „összes tudományok doktorának” is mondotta magát, mivelhogy ő Krisztus hű követője, aki a pusztában hét hónapig füvekkel és gyökerekkel élt, és a füvek gyógyerejét tanulmányozta.

x **A Ferencz József víz,** a legértelmesebb keserűvíz; tartalmaz 1000 részben: sulphat 48.7, soda bicarbonium 1.5. A gyógyhatásu alkatrészek összege 53.7 Az elsőrangú magyar vegyészek vegyelemzése igazolja ezt az eddig páratlan dustartalmat; Ferencz József keserűvizet orvosi kapacitások különösen ajánlják. Mindenütt kapható.

S z i n h á z.

* **A bányamester.** A direktorok réme, a hirtelen közbejött akadály, kísértett tegnap. A kitűzött „Cziterás” helyett előkellett hamarjában rántani valamely beutalt darabot. Persze ilyen esetben nincs elég idő a gondos próbára és így silány lesz az előadás, mint az tegnap is volt. A debreczeni színházhoz nem méltó kihagyásokkal, nem egyszer kikökenésekkel morzsolták le a mindig kedvelt Zeller-féle dallamos operettet. Az első felvonás gyönyörű finalját a derék karszemélyzet mentette meg az elsorvadástól. A vezető szoprán egészen belefult a hatalmas férfikarba. Az a néhány szinpadhoz közel ülő, aki meghallotta a Juhász Ilona hangját, nem tagadhatta meg most sem tőle az iskolát és az izlést. Serfözy Zseni a maga szerény igényekhez mért eszközeivel iparkodott Nellibe életet önteni. Igen szépen és izléselesen énekelte Karacs a herezeget. Békési felülmulhatlan bányamestere most is osztatlan tetszést aratott nemesak a rendkívül szépen énekelt áriákkal, de jóízű játékaival is, a melyhez Locsarekné sok derűltséget keltett Zwacknéja méltán sorakozott.

M.—

* **F. Kállai Lujza** — mint értesülünk — gyengélkedik és pár napig kénytelen az ágyat őrizni.

Törvénytörés.

* **A szerető gyilkosa.** A Nyiregyházán a törvénytörés tegnap megint bonyolult, szenzációs bűnügy tárgyalását kezdette meg. A vádlottak padján Schwarz Adolf büdzentmihályi 46 éves, nős szabómester ül, akit azzal vádol a nyiregyházai ügyészség, hogy a Büd-Szent-Mihályról eltűnt Dombrádi Zsuzsánnát és ennek kilencz hónapos gyermekét a Tiszába fojtotta s az asszony 500 frtját, amelyet háza áraban kapott, elsikkasztotta. A hullákat hetek múltán fogták ki a Tiszából Egyeknél és Abád Szalóknál. Ez az eset annak idején sűrűn foglalkoztatta a lapokat. A Don Juan hajlamu Schwarz Adolf, hogy a gyanut magáról elhárítsa Dombrádi Zsuzsánna neve alatt Debreczenből és más helyekről leveleket küldözgetett haza az eltűnt asszony rokonaihoz. A végtárgyaláson dr. Dicsőfi Sándor elnököl, a vádhatóságot dr. Szikszay György alügyész képviseli, vádlottat dr. Kardos Samu debreczeni ügyvéd védi. A tárgyaláson jelen van a kettős gyilkossággal vádolt szeretőket tartó férj felesége is, akiknek nincs forróbb óhajta csak hogy most az egyszer menekülhetne meg az a rossz, hűtlen ember, majd jó utra teritené ő. —

Tegnap vádlottat hallgatták ki, aki komokul tagadta a terhére rótt bűntényt s ártatlanságát igyekezett bizonyítani. Délután a tanukra került a sor s ezek kihallgatása ma is tartott. A vád- és védbeszéd, valamint az ítélet kihirdetése csak holnapra várhatók.

Az örök Vámos-Pércs.

A debreczeni kir. törvényszék anná-leseiben Vámos-Pércs mutat ki legtöbb hamis esküt, hamis tanut s okirathamisítót stb., manipulációt, minélfogva a vámos-pércsi tanunak manapság már kevés hitele van, a vádlott vámos-pércsi illetősége pedig hovatovább „enyhítő körülményre” kezdi magát kinőni.

Ezen tévelygő város öt lakója adott tegnap délután dolgot a kir. törvényszék büntető osztályának. Tényállás az volt, hogy özv. Forgács Sándornának 80 frt kölcsön pénze volt kint váltóra Miczán György és neje, melyet 1896. márczius 10-ig tartoztak volna megfizetni. Özv. Forgácsné azonban 1896. február 12-én elhalván a debreczeni kórházban, örököse Forgács Sándor a hagyatékban talált 80 frtos váltót Molnár Imre volt ügyvédre ruháztatva át, azzal lepereltette; Miczáné azonban váltó-kifogást adott be s ennek folyamán tanúként kihallgattattak Méhesz Ferencz, Szabó Imre és Tömöri Gáborné vámos-pércsi lakosok, kik bebizonyították, hogy Miczáné a 80 frtot özv. Forgácsnénak 1896. január 25 én kifizették előtük.

A per elveszett tehát, de az ítéletben ez a tanúkkal igazolt fizetés nem szerepel indokként, hanem formai kellék hiány miatt utasított el a váltó kereset.

Felperes Molnár Imre ekkor fenyítő feljelentést adott be a három tanu és Miczáné ellen, kiknek ügyében tegnap ítélt a dr. Szeőke István elnöke alatt dr. Oláh Miklós törvsz. bíró és Tóth Aurél albíróból álló tanács. Jegyző: Paraszkay Gyula, vádló: dr. Nagy László alügyész volt, mind az öt vádlott védőjeként pedig Ballay Béla ügyvédjelölt mint a Szabó Antal ügyvéd helyettese jelent meg. A tárgyalás során beigazoltatott, hogy özv. Forgácsnénak készpénz hagyatékja nem maradt, bár az állítólagos fizetés napjától 17 napra meghalt s így 80 frtot fel sem élhetett volna, igazoltatott továbbá, hogy Miczán Györgyné Hunyadi Mihálnál is járt, hogy tanuskodjék, — mindennek dacára a kir. törvényszék a Ballay Béla védő álláspontját fogadta el, ki arra fektetett súlyt, hogy miután a hamis tanuzásról szóló 216. §-a polgári per lényeges körülményeire kívánja a valótlan vallomást és esküt; miután továbbá nem a tanuk vallomása alapján vesztette el a válópert Molnár s illetve a tanuk által igazolt fizetés a per ítéletének indokai közt nem is szerepel, — a tett vallomás és eskü in concreto nem vonatkozhatott lényeges körülményre.

S ez alapon a kir. törvényszék mind az öt vádlottat helyesen fölmentette. Kis ugyan apellált a fölmentés miatt. Az ítéletet este 8 órakor hirdették ki.

* Pörújítás a kiállítási jegybőlők pörében. A százezerforintos províziós pörben szenzációs fordulat állott be. A kuria megszüntető határozatát a napokban kézbesítették a kir. ügyészségnek, Spitzernek, Morzsányinak, és Mandelnak, a kiket tegnap az újabb meglepetés éri, hogy Baumgarten Izidor budapesti kir. ügyész, aki a vizsgálat befejeztekor vádat emelt a províziós pörben szereplők ellen, pörújításért folyamodott a törvényszékhez. A kir. ügyész újabb bizonyítékokra hivatkozik, a melyek alapján Spitzer, Morzsányi és Mandel ellen újabb bünvizsgálat elrendelését kéri.

CSARNOK.

Az élet alkonya.

Smiles S. „Élet és Munka” című művéből. 11.

(Folytatás.)

Bacon a tapasztalati bölcsészet iránt való szeretetének lett áldozata. Arról kívánt meggyőződni, vajjon lehetséges-e az állati szerves részeket hó vagy jég alkalmazása által a rothadástól megóvni. Az 1626. év tavaszának egyik hideg napján, kocsijából Highgate közelében kiszállt, hogy a kísérletet megtegye. Egy döglött madarat vett elő és hóval tömte tele. Míg ezzel foglalkozott, egyszerre hideg borzongást érzett. Ez volt a halál előhírnöke. Arundel gróf házába vitték Highgatebe és egy hét alatt meghalt. Mindvégig nem felede el a hóval töltött madarat. Utolsó levelében, melyet írt, felemlítette, hogy a hóval tett kísérlete „nagyon jól” bevált.

Diderot leánya, atyjától egy emlékiratot tett közzé, melyben azt mondja, hogy halála előestélyén barátaival a bölcsészetről és annak különféle módszeréről értekezett. „Az első lépés a bölcsészet felé” mondá „a hitetlenség”. Ezen jellemző megjegyzése volt az utolsó. Diderot, előzőleg helyeselte Sanderson matematikusnak végső szavait: „Idő, anyag és tér, talán csak egy pontot képeznek.” Laplace utolsó szavai ezek voltak: „Ce que nous conaissons est peu de chose; ce que nous ignorons est immense;”) mi Newtonnak egy mondására emlékezett, hogy teljes életében csupán morzsákat gyűjtött egybe, az igazság nagy oceanjából.

Mozart, a Requiem hangjegyét maga előtt tartva halt meg. Midőn szemeiben még egyszer felesillogott az élet, reszkető ujaival egy zeneszekerényre mutatott és ajkaival, úgy téve mintha a dobnak sajátos pergését iparkodnék visszaadni, végre haldokolni kezdett. Rossini utolsó munkás óráit az Ünnepi Mise szerkesztése foglalta el, melyet a temetésén előadtak. És Chopin az alatt halt meg, míg Marcello híres Hymnus a szűzhöz című művét — melyből Stradella magát azelőtt egy ideig fentartotta — adták elő a szomszéd szobában. Ez volt az utolsó kívánsága és mielőtt bevezették volna, meglepte őt a halál közönye. Chopin Gyászindulóját saját temetésén játszották.

Midőn Lacépède természettudós vöröshimlőbe esett és halálát közeledni érezte, így szólt orvosához: „Megyek, hogy Buffonhoz csatlakozzam.” Hooker halálos örömét fejezte ki a fölött, hogy kilátása van egy boldogabb világba való lépésre.

Dupuytren azt kívánta, hogy halála előestélyén egy sebészeti értekezést olvasanak fel neki, melyet magának kikeresett, hogy mint mondá „a betegségről való legújabb ujdomságot vihesse magával a világból.” Montaigne az alatt míg ágyánál misét mondtak, halt meg. Scarron, miután az életet átkorhelykedte és kiélvezte — noha egyházi férfi és kanonok volt — halála előtt ezt mondta: „Nem gondoltam, hogy a halálból ily könnyen lehessen tréfát üzni.” Rebelais, Scarronhoz hasonlóan, noha pap volt, nem tudta magát megtartóztatni a tréfától, midőn meghalt. Miután az utolsó kenetben részesítették, egy barátja megkérdezte tőle, hogyan éri magát? Mire azt felelte: „Készen vagyok a nagy utra, már kenik a csizmáimat.” Az élvhajhász Marshal Saxe utolsó szavai ezek voltak: „Rövid volt az álom, de szép.” Ötvennégy éves korában halt meg. Coke Edward nyolczvankét éves korában halt meg; utolsó szavai ezek voltak: „Elérkezik a Te ki-

ráltságod, legyen meg a Te akaratod.” Midőn Herder halálos ágyán feküdt, arra kérte a fiát hogy mondjon neki egy nagy gondolatot, hogy midőn a halál árnya reá borul érezze, miszerint itt nagyobb élet és világosság volt. De az emberek nagyjából megszűnnek gondolkozni, midőn az élet mesgyéjén athaladtak. Az álom halálhoz hasonlít. A lélekzés működésének megakadása képezi a rosszullét érzetének egyedüli látható okát, mely lassabb és lassabb lesz és végtére fájdalom nélkül megszűnik. Halford Henrik azt mondja, „hogy azon számosaknál, kiket hivatásánál fogva utolsó óráikban kezelt, néha esodálkozva tapasztalta, hogy oly kevésnek esik nehezen elmenni az idegen országba, melyből egy utazó sem tér vissza.” „Most aludnom kell”, mondá Byron; és „boldog” volt a jobblétre szenderült Lyndhurstnek utolsó félig suttogva kijuttat szava.

(Folyt. köv.)

Vegyes.

Feleségemnek. *)

Írta: Tóth József.

Egy éve, hogy feles köztünk
Öröm, bánat;
Derűje és boruja a
Boldogságnak.
A mi egykor álomnak is
Sok lett volna,
Valóságként öleli át
A szívünket egy év óta.

A jó Istent beh sokat is
Kértük érte;
Földi kincset úgy se hoztunk
Te se, én se.
Ugy indultunk a világnak
Szegény módra;
Nem bántott a lenézőknek
Gunyja, módja.

Az életnek még se mentünk
Üres kézzel;
A mivel a világ kincse
Mind nem ér fel.
Gazdagságunk a szívünkbe
Rejtegettük.
— Csak az Isten a tudója —
Hogy beh is sok hasznát vettük.

Hány éjszaka virasztottunk
Nehéz gyászba,
Előntött a fájdalomnak
Könnye, láza.
Te betegem, én éretted
Imádkozva,
Bizva vártuk, hogy a reggel
Boldogságunk visszahozza.

A fájdalmak éjszakáin,
Mint virágok,
Ott fakadtak szívünkön ez
Imádságok.
Tele sirtuk könnyeinknek
Harmatával,
Reggelre már illatoztak
Gileádnak balzsamával.

... Imádságok! gyász éjszakák
Szép emléke!
Ne menjetek ti előttünk
Feledésbe.
S ha szólatok azokról az
Éjszakákról:
Beszéljete a jó Isten
Jóságáról.

*) Mutatvány szerzőnek most megjelent „Gileád Balzsama” című imádságos könyvből. A költemény a könyv előszavát képezi.

S ha lesz egy szív, mely veletek
Együtt érez :
Vigyétek el az áldások
Az irgalom Istenéhez.
Tanítsátok bizalomra,
Megnyugvásra :
Hinni, hogy van minden sebre
Gyógyító ir Gileádba'.

(A legrégibb obstrukció.) Előre látható volt, hogy az obstrukció idővel tudománygyá fog válni. Már a történészek is hatalmukba kerítették. Kutatni kezdték az obstrukció korát és kikeresték a forrásokat, a hol ennek legelső nyomai találhatók. Végre találtak egyet. Az első obstrukció, *Krisztus születése előtt 57-ben*, október 15-én történt a római szenátusban. *Cicero* egyik levelében „ad Atticum IV. 2. „így ir felőle :

„Cum ad Clodium ventum est, cupiit consumere, neque ei finis est factus; sed tamen, cum horas tres dixisset, odio et strepitu senatus coactus est aliquando pecorare.“
(„Mikor Clodius került sorra, szándéka az volt, hogy egész nap fog beszélni, a nélkül, hogy öt beszéde befejezésére lehetne kényeszerüeni. Mégis, miután három teljes óra hosszat beszélt, a szenátusnak fölháborodása és közbekiáltásai kényszerítették, hogy befejezését befejezze.“

Látszik tehát ebből, hogy a római szenátus többsége sokkal türelmetlenebb volt, mint a bécsi képviselőház.

(Tiltakozás.) *Hölgy* : Oh, ezen a világon minden mulandó. *Hadnagy* : Bocsanat nagysád. Az egyenruha marad.

(Kedélyesen.) *Vendég* : Megkaphatom a számlámat? *Szállós* : Talán várjuk vele reggelig . . . hátha eszembe jut még valami.

(Kettős öröm.) *Anya* : Károly, add az almád felét a kis nővérednek. Hiszen tudod : megosztott öröm kettős öröm. *Károly* : Igen mama, de a megosztott alma nem kettős alma.

(Szellemes mondások.) Van vallás, amely a haláltól való félelmen alapszik, van olyan is, amelynek alapelve az élet megvetése. A filozófia az élet és halál kellő megbecsülésén épül föl. — A régiek bölcsesége derültebb volt mint a miénk. Szívesen ültettek az élők lakomájához a halottak árnyékát. — Rövid az ut az emlékezéstől a feledésig. — Igen türelmesen várjuk azoknak az embereknek a halálát, akitől nem örökölnünk. — Minden életnek megvan a maga működése, mint ahogy minden mozgásnak hatása van. Ismeretlenül, elfeledve is túléli magát az ember azzal az egy tétellel, hogy élt. — Minél inkább fél valaki a mások halálától, annál kevesebbet törődik a magáéval. — Amíg él valaki, akit szeretünk, vagy aki szeret, nincs halál, amely korai ne volna. (Vattour.)

(Egyről-másról.) *Kossuth szülőháza.* Kossuth Lajos szülőháza, mely nagy nemzeti ereklyét képez, a napokban majdnem kőtya-vetyére került. A gróf Andrássy Dénes-féle hitbizományi javakhoz tartozó monoki uradalmat ugyanis a hitbizomány gondnokgróf Széchenyi Aladár a szerencsi cukorgyárnak huzamosabb időre bérbe adta. Ennek következtében Monok községben több urasági épület számfelettivé vált s eladásra került. Ezek között volt az a ház is, a melyben Kossuth Lajos született s mely emléktáblával is meg van jelölve. Ezt tudomására hozták gróf Széchenyi Aladárnak, ki rögtön elrendelte, hogy Kossuth szülőháza továbbra is a

hitbizományi uradalom birtokába maradjon és hogy kiváló gondozás tárgyát képezze. — *Majláth püspök elítéltése.* A komáromi járásbíró gróf Majlátk Gusztáv erdelyi püspököt a bünt. törv. 53. szakaszába ütköző vallás elleni kihágásért 25 frtra, a 21. szakasz figyelmebe vételével elzárás helyett további 25 frtra ítélte és elmarasztalta 44 forint 40 perköltségben is. Majláth püspök és az ügyész megnyugodtak. Majláth a bírságot lefizette. — *Ujonezozás Oroszországban.* A csár birodalmában az idén egy milliónál több ujonez került sorozás alá. A múlt évben 1,063,158 ujonezból benmaradt 279,000. A feleséges ujonezok száma nagyon tekintélyes és 1896-ban a besorozottak 30%-ka volt feleséges. — *A keserű mint édesítő.* Nemrég megállapították, hogy az édes anyagokat sokkal édesebbnek érezzük, ha azokhoz igen csekély mennyiségű keserű vagy sós anyagot kevernek. Ez a mennyiség azonban csak oly csekély lehet, hogy egymagában a nyelv megsem érezze. Így pl. ha 12 perzentos cukoroldatban alig észrevehető mennyiségű konyhasót vagy sósavas chinint teszünk, ez meg a 15 százalékos cukor oldatnál is édesebbé válik. — *Százket éves hírlapíró.* Thmann Jean-Jaques, a svájci zsrnaliszták goyenje, 102 éves korában meghalt Hölsteinben, Basel közelében. Kevéssel halála előtt még több lapnak volt levelezője. — *A püstölés rekordja.* Nem gyárkéményéről, lokomotivokról vagy gőzhajókról, hanem egy angoiról van szó, a ki fogadott, hogy száz jó havanna szivart szí el tíz óra alatt. Csak azt kötötte ki magának a nikotinfogyasztás e baj-uoka, hogy szabadban füstölhet és mert ép hajón történt a fogadás, fölment a földélzetre, kikereste magának a legszellősebb helyet és lehetőkkényelemben helyezkedve el, belefogott a versenypőfékelésbe. Kilenz óra leforgása után 86 szivarnak vége volt, mire a partner belátta, hogy elvesztette a fogadást és a még hátralevő négy szivart elengedte. A nagy szivarozó hosszas füstölése közben csak egy kottletet evett, két óraker és időnkint lelesolta a szivarozástól kiszáradt torkát egy kis brandys-vizzel. Tessék ezt a tréfát a mi brittanikáinkkal megpróbálni.

Közgazdaság.

Kamarai értesítések.

A m. kir. budapesti 1-ső honvéd kerületi parancsnokság a debreczeni és gyulai állomáson elhelyezett honvéd csapatok állományához tartozó kinestári lovak részére illetékos lótapnak a szállítók raktárából a szükségleti helyekre való szállítását külön kívánván biztosítani, erre nézve f. hó 18-án Debreczenben a m. kir. debreczeni 2-ik honvédhuzár ezred kezelő bizottságának irodai helyiségében nyílt árlejtés tartatik, melyre a feltételek ugyanott, vagy kamaránknál megtekinthetők.

A nagybányai m. kir. bánya igazgatóság a kerületéhez tartozó bánya és kohó művek részére 1898. évre szükségelt 528 métermázsza repeczölaj szállításának biztosítása céljából f. hó 27-iki lejárattal nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

Debreczen, 1897. november 10.

Kereskedelmi és iparkamara.

* A mezőgazdasági munkásokról szóló törvényjavaslat, a mely tudvalevőleg a munkások és munkaadók közötti jogviszony rendezését célozza, annyira előre haladt az előkészítésben, hogy Darányi Ignác földmívelési miniszter legközelebb a képviselőház elé terjesztheti.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „Közgazdaságibank részv. társaság“ közlése. 1897. nov. hó 11-én.

Államadósság :

Magyar aranyjáradék 4%.	—	121.75	122.25
„ vasuti beruházásiköt. 4 1/2%.	—	121.25	121.75
„ koronajáradék 4%.	—	99.75	100.25
„ regále vált. köt. 4 1/2%.	—	101.10	101.35
Osztrák aranyjáradék 4%.	—	123.—	123.50
Egységes államkötvény 4 1/10%.	—	102.—	102.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	140.—	141.—

Részvények :

Magyar hitelbank részvény	—	385.75	386.25
Osztrák hitelbank részvény	—	353.20	353.40
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	101.50	102.50

Sorsjegyek :

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	—	123.—	124.—
„ 3%-os	—	102.—	102.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3 1/2%-os	—	121.—	122.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	9.50	10.—
Osztrák	—	19.25	19.75
Olasz	—	11.50	12.—
Bazilika sorsjegy	—	6.80	7.20
Jó-szív	—	3.80	4.10

Pénznekem :

Cs. és kir. arany	—	—	5.63	5.70
20 márkás arany	—	—	11.75	11.79
20 frankos arany	—	—	9.52	9.56
1 Sovereigns	—	—	11.97	12.01

Budapesti gabona-tőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1897. nov. 10-én.

Buzát ma gyöngén kínáltak, a kereslet gyöngé volt. — Elkelt lanyha irányzat mellett néhány 1000 mm. 5—10 krral olcsóbb áron.

Egyébb gabonaneműekben gyöngé volt a forgalom, az irányzat nyomult.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat csöndes volt s az árak eleinte engedtek, utóbb azonban ismét emelkedtek mérsékelt forgalom mellett.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 óraker.			
Buza márcz.—ápr.	1897	12.07—12.09	
Rozs márcz.—ápr.-ra	1897	8.83—8.85	
Tengeri máj.—jun.-ra	1898	5.49—5.51	
„ novemberre	1897	4.90—4.93	
Zab márcz.—ápr.-ra	1897	6.53—6.55	

Délután 4 óraker zárlat :

Buza tavaszra	1897	12.15—12.16
Rozs	1897	8.85—8.87
Zab	1897	6.52—6.53
Tengeri máj.—jun.	1898	5.54—5.55
„ novemberre	1897	4.95—5.05
Repcze jan.—febr.-ra	1897	—, —, —, —

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 41. Páros bérlet 34. szám.

Ma csütörtökön, 1897. november hó 11-én :

A könyvtárnok.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta : Moser. Fordította : Follinus Aurél.

Holnap pénteken, 1897. évi november 12-én először, bérletszünetben :

Trilby.

George du Maurier szenzációs drámája.

Kiadó és laptulajdonos :

„Csokonai“ nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő : Zoltai Lajos.

Nyílttér.

Nyilatkozat.

Az alulírott arczképfestő műintézet, azon czélból, hogy művésziösen iskolázott arczképfestőt elbocsátani ne kénytelenítessék és hogy azokat továbbra is foglalkoztassa, elhatározta, hogy rövid időre és csakis visszavonásig minden házonról lemond.

Énnélfogva szállítunk

csupán 7 trt 50 krért

tehát az előállítási költségnek nem egészen a feléért

egy életnagyságu arczképet

(mellkép)

gyönyörű, elegáns, fekete-arany-barock-rámával,

amelynek tulajdonképeni értéke legalább 40 trt.

Aki tehát a saját, vagy a felesége, gyermeke, szülője, testvére, vagy más szeretőinek, sőt régen elhalt rokonai- és barátainak arczképet elkészíttetni akarja, csupán az illető fényképet küldje be akármilyen állásban és legfeljebb 14 nap múlva megkapja az arczképet, amely által bizonyára a legnagyobb mértékben kellemesen meg lesz lepve.

Az arczkép ládája önköltségen lesz elkészítve.

Megrendelésekhez a fénykép melléklendő, mely sértetlenül visszatér. A szállítás csakis visszavonásig történhetik a fenti árban és pedig utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése mellett.

„KOSMOS“

arczképfestő műintézet

Bécsben, Mariahilferstrasse 116.

Kifogástalan, telkiismeretes kivitelért és természetű hasonlatosságáért szavatosságot vállalunk. Tömeges elismerő- és köszönőiratok nyilvános betekintésre szolgálnak.

Férfi ruhákra

Peruvien, Tricot, Doscin, brassói és gácsi

divatposztók

olcsó szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos Fiai

cégnél, 1044

Debreczen, Rózsater.

1044-0-22

A londoni Lord Mayor

igazolása szerint szállítom a James Waters & Co., alapítva 1770. cég által Londonban, egyenesen

Jamaicából rumjaimat

és a közegő idény alkalmából van szerencsém erre a t. cz. közönséget tisztelettel figyelmeztetni. Az elárúsítás eredeti árakon és 1/4 1/2 üvegekben történik. Naponkinti postai és vasuti szállítás a vidékre. — Egyszersmind ajánlok: Thea, eredeti csomagolás, Hornemann és Társától, London. Cognac különlegességek Courvoisier F.-tól, Cognac Curlier Frérestől.

Teljes tisztelettel 977-19-2

Szimon István,

BUDAPEST.

Főüzlet: Váci-körut 12. sz.

Pióküzletek: Váci körut 60., Terézia körut 35. és József körut 14.

Idős és fiatal
férfiaknak!

Pótszer

Copalva-Onbeeb Santalgöngyök és Cinkbefeoszkendezések stb.

és más orvosszerek helyett Dr. Müller törzs-főorvostól föltalált Injecliók és labdacsook orvosi rendelés szerint készítvék és orvosoktól a legjobban ajánlvák, mint a legjobb és kipróbált szer mindennemű kifolyások és húgyosó betegségek ellen, gyors és biztos hatásnak — még idült betegségeknek is minden utóbaj nélkül használhatók. — Pár nap alatt a legjobb eredmény észlelhető.

Ára orvosi utasítással együtt 1. sz. ujonnan keletkezett bajok ellen 1 trt 60 kr., 2. sz. idült régi bajok ellen 2 trt 50 kr., csomagolás 25 kr.

Egyedüli raktár és készítési helye:

Szent-György gyógyszertár

Bécsben, V/2. kerület, Wimmer-utca 33. sz. hová minden levélbeli megrendelések küldendők.

Kérem e hirdetéset kivágni és elteni. 2

1065-0-1

Kohn Henrik

fűszer-, anyag- és festék nagykereskedő
Debreczen, Rózsater 12.

Ajánl a legolcsóbb árak mellett

szepességi borsót és lencsét, kiváló finom aszalt szilvát, diót és lekvárt, valódi orosz és chinai théát, elsőrendű pitlélt buza- és rozslisztet, naponra friss élesztőt, finom kávét minőség szerint 1 trt 30-tól 2 trt 10 kr.-ig.

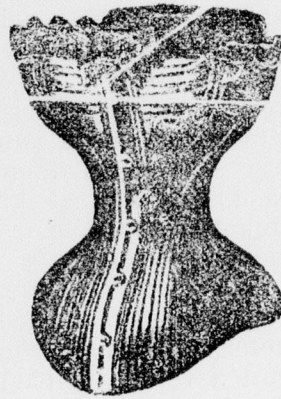
Déli gyümölcsöt csemege- és szalon-cukorkát, francia csokoládét, kitünő Groi és Ementhalli sajtot.

Brázay-féle sósborszeszt, valamint a legkitünőbb „Petróleumot“ házhoz szállítva.

Gyorsan száradó padló lak.

A női szépség kecsességét

egyedül a jó fűző emeli!

Első magyar

orvosilag elismert mű

mellfűző-gyár.

Goldstein Karolina

Debreczen, Főtér.

Ajánlja a legjobbnak elismert, saját gyártmányu

alkalmi-, oldal- és hasfűzőjeit.

Ezen Matinée-fűző, mely m. k. szabadalommal van ellátva, saját találmányom. Számtalan orvos bizonyítja, hogy ezen fűző hivatva van némely rossz rendszer szerint készített fűző által előidézett testi betegségeknek elejét venni.

Vidéki megrendelések 6 óra alatt készülnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy készlet és nagy választék.

Millenniumi kiállításon kitüntetve „Jó munkáért“

NYÁRI JÓZSEF és FIAI

Budapest,

VI. Podmaniczky-utca 45.

Debreczen,

Nagytemplom előtti tér, kereskedelmi akadémia mellett.

Festésre és vegyimosásra

felvállalnak a legjutányosabb áron mindenféle szinehagyott férfi-, női- és gyermekruhákat csipkét, szőnyegeket és butorszőveteket, kőzímunkákat, keztyüket és mindenféle függönyöket stb.

Női tolették egészben és felbontva festetnek. 631 10-8

Férfi ruhák egészben festetnek.

Vegyileg mosva és tisztítva mindenféle ruha egészben felbontatlan állapotban lesz.

Fe-tésünk színtartó és nem fog, vegyileg mosott és tisztított tárgyak a szövet minősége szerint megújítva azonnal használható állapotban adatk vissza.

Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek feketére.

Gyár Tiszafüred,

Nagyvárad,

Gyöngyös,

Eger,

főt., Orsolya zárda mellett.

főtér.

D o b o - t é r

Gyűjtőtelepek az ország több részében.